

ЄВАНГЕЛІЄ ІЗ КУХЧЕНСЬКОЇ ЦЕРКВИ збереглося у приватній бібліотеці

Декілька років тому я писав про історію кухченської церкви. Колишній храм був зруйнований. Здавалось, все вже втрачено з його історії, але торік випадково в одній із приватних колекцій натрапив на фотографію тієї старої кухченської церкви.

Для мене теперішня нова кухченська церква по особливому близька. У ній, в день її відкриття, я отримав священницьке освячення. Тут же, за кілька дні потому, відправив і свою першу службу Богу. А ще запам'ятав давнє Євангеліє у новій кухченській церкві. Це, мабуть, єдина річ, збережена від старого храму. Запам'ятався і підпис людини на одній зі сторінок цієї книги. Гарним, каліграфічним почерком було зафіксовано, що книга належить приватній бібліотеці.

Кажуть, у світі випадковостей не буває. А все, що відбувається, має свої закономірності. У Морочному, куди я був направлений служити Божі служби, довелося познайомитися із цікавою людиною - Петром Олександровичем Бережним. Він довгий час, перебуваючи на господарській і партійній роботі, очолював сільські колективні господарства у різних селах Рівненської області. З виходом на пенсію, повернувся до батьківської хати, де, між іншим, зайнявся вивченням історії свого села Морочне. Декілька років тому, вже після смерті Петра Олександровича, було видано його краєзнавче дослідження «Короткий історичний нарис села

приїхав у Кухче чиновник, щоб оглянути підготовлену до знищення церковну споруду, зважити на обстановку у селі, і наказав розробити план руйнування церкви. Хоча все вже давно було розроблено і сплановано у кабінетах райкому, - розпочав свою розповідь Петро Олександрович.

- Отож, з тим чоловіком пішли ми до церкви. Вона була відчинена, церковне начиння люди розбирали, дещо відправляли до ще діючих церков. Увійшли ми до храму, оглянули стіни, вікна, дах, підлогу. Прискіпливо гість із району усе вивчав, прикидав, чи скоро впораються із розбиранням. Мене ж більше цікавили святі ікони, із них, через запилене скло, сумними очима дивилися святі угодники Божі. Так від ікони ідо ікони, не помітно для високого чиновника, котрий чимось відволікся, я увійшов у вітвар церковний. Без особливої шани, зізнаюся, оглянув його. Відкрив покривало на престолі - і там побачив Євангелію. В металевому окладі, середніх розмірів книжка мене зацікавила. Почав гортати сторінки, вдивлятися у слов'янські літери і поступово визрів план забрати з собою цю книжку. Здогадувався, що доля чекала на неї не проста, бо тут же, на підлозі, валялося дуже багато усяких церковних книжок. Але як це зробити непомітно перед партійним чиновником? Зваживши на розмір книжки, узяв її під плащ і, пославшись на господарську необхідність, швидко ко-

такого бути не могло. Хоча і віддати її до музею чи архіву я не наважувався. Щось стримувало мене. Ось так чверть віку вона зберігалась, мене вдома. А вже коли, із настанням незалежності в Україні, почали відбудовувати церкви і дійшла черга освячувати новозбудовану кухченську церкву, сів я у свій «Москвич» і відвіз Євангелію на місце, у нову церкву. І, знаєте, після цього відчув неймовірний спокій ... - Таким словами, пригадую, завершив свою розповідь тоді Петро Олександрович.

роткий історичний нарис села Велике Морочне». Маючи спільне захоплення, наші часті бесіди на історичну, краєзнавчу тематику часто затягувались на години. В одній з таких розмов Петро Олександрович Бережний і повідав мені історію про Євангеліє з кухченської церкви.

Довелось йому у свій час очолювати там місцевий колгосп. На той час церква в селі вже не діяла, стояла зачищеною.

- У партійних чиновників зверху вже давно був план про розбирання таких культових споруд. Дійшла чорна черга і до кухчанського храму. Напередодні із райкому партії

ську необхідність, швиденько вийшов з церкви. Євангеліє залишив у багажнику своєї службової машини. Таким чином вона опинилась у моїй домашній бібліотеці. Після Кухче я ще працював у Висоцьку, Великому Житині біля Рівного, в Сенчицях. І всюди цю Євангелію я возив з собою. Одразу не зважав на її церковну і мистецьку цінність, просто була вона як чергова книжка у вибраному ряду моєї книжкової бібліотеки. Щоправда, від зайвих очей її приховував. Самі розумієте, у голови колгоспу, людини, котра є членом комуністичної партії, і на видному місці - церковна книжка. На ту пору

І треба ж, першим, хто читав на службі Божій уривок із цього Євангелія, надрукованому в 1892 році у Києво-Печерській лаврі, був я, людина, котрій згодом відкрилась таємниця її збереження. У поїзді до Кухча знову завертаю до близької мені церкви. На цей раз, щоб детальніше оглянути старовинну книжку. Отець Іван люб'язно показує мені її. Гортаю її сторінки. Бачу добре знайомий мені підпис Петра Олександровича. Бо після його смерті частину домашньої бібліотеки його рідня передала мені, у спадщину, як для колеги - краєзнавця.

Павло ДУБІНЕЦЬ
Священик. Краєзнавець.

Полісся. - № 29/04 серпня 2017 р./